

LIETUVIŲ KALBOS RAŠINYS 5-OJE KLASĖJE

KAS GALI SUKELTI STRESĄ?	KAS GALI PADĖTI IŠVENGTI STRESO?
-------------------------------------	---

(dvi lietuvių kalbos pamokos, 5a ir 5c kl.,
lietuvių kalbos mokytoja Sandra)

PAMOKŲ TEMOS:

1. Pasirengimas rašiniui (temos formulavimas, rašinio struktūros aptarimas);
2. Rašinio redagavimas (rašybos klaidų taisymas, rašinio struktūros analizė, pastraipos sandaros aptarimas).

1. PAMOKA

Pasirengimas rašiniui. Mokytoja lentoje užrašo akcijos pavadinimą „Mažiau streso“. Tada paklausia mokinių, su kuo jiems asocijuojasi žodis *stresas*. Lenta padalijama į dvi dalis. Kairėje pusėje rašoma tai, kas gali sukelti stresą, o dešinėje – tai, kas gali padėti išvengti streso ar jį įveikti. Naudojamas „minčių lietaus“ metodas. Mokiniai išsako savo nuomonę, mokytoja lentoje surašo pasiūlytas mintis. Gaunama tokia lentelė (žr. 1 lentelę):

Pyktis	Džiaugsmas
Baimė	Drąsa
Žmonių spaudimas, nepalaikymas	Žmonių palaikymas, pritarimas
Nežinomybė, nepasitikėjimas savimi	Žinojimas, Pasitikėjimas savimi
Nuovargis	Poilsis, atostogos
Jaudulys	Atsipalaidavimas
Nelaimė	Laimė
Pralaimėjimas	Laimėjimas
Konfliktas	Santarvė, geri santykiai
Blogis	Gėris
Vienatvė	Draugystė
Nemiga	Miegas

1 lentelė. „Minčių lietaus“ rezultatai

Toliau vyksta euristinis pokalbis. Aptariama lentelės medžiaga. Skiriama užduotis: suformuluoti dvi temas būsimam rašiniui. Pageidautina, kad viena jų būtų susijusi su dalykais, sukeliančiais stresą, o antroji – su tuo, kas padeda jį įveikti.

Penktokų suformuluotos temos:

- ☞ Mažiau baimės (Joringis, 5c kl.)
  - ☞ Daugiau laimės (Joringis, 5c kl.)
- ☞ Pagieža (Aurelija, 5c kl.)
  - ☞ Meilė (Aurelija, 5c kl.)
- ☞ Kaip aš jaudinuosi prieš kontrolinį darbą (Lina, 5c kl.)
  - ☞ Poilsis pas močiutę (Lina, 5c kl.)
- ☞ Mano ir draugės konfliktas (Laurita, 5c kl.)
  - ☞ Geriausios atostogos (Laurita, 5c kl., Rimantas, 5a kl.)
- ☞ Mano tėvų konfliktas (Viktorija, 5c kl.)
  - ☞ Kaip nesipykti? (Viktorija, 5c kl.)
- ☞ Kaip nugalėti baimę (Justina, 5c kl.)
  - ☞ Drąsus poelgis (Justina, 5c kl.)
- ☞ Nuovargis (Deividas K., 5c kl.)
  - ☞ Džiaugsmas ir meilė (Deividas K., 5c kl.)
- ☞ Kaip atsikratyti pykčio? (Evelina K., 5c kl.)
  - ☞ Kaip būti draugiškam? (Evelina K., 5c kl.)
- ☞ Konfliktas su draugais (Paulius, 5c kl.)
  - ☞ Pasitikėjimas savo jėgomis (Paulius, 5c kl.)

- ☞ Mano baimė (Žaneta, 5c kl.)

- ☞ Atostogos prie jūros (Žaneta, 5c kl., Gabrielė G., 5a kl.)
☞ Scenos baimė (Gertrūda G., 5a kl.)
☞ Labai mėgstu miegoti (Gertrūda G., 5a kl.)
☞ Pasiklydau miške (Marta, 5a kl.)
☞ Mano naujasis draugas šuniukas (Marta, 5a kl.)
☞ Mano šuo užpuolė žmogų (Lukas, 5a kl.)
☞ Atostogos pas senelius (Lukas, 5a kl.)
☞ Tamsos baimė ir nemiga (Radvilė, 5a kl.)
☞ Gerai praleista diena (Radvilė, 5a kl.)
☞ Nelaimingas atsitikimas (Rimantas, 5a kl.)
☞ Baimė prarasti draugus (Gertrūda S., 5a kl.)
☞ Mane stipriai mušė (Edgaras, 5a kl.)
☞ Iškyla gamtoje (Edgaras, 5a kl.)
☞ Mano laimėjimas (Gabrielė S., 5a kl.)
☞ Smagu dūkti vandenyje (Eglė, 5a kl.)
☞ Bijau gauti blogą pažymį (Eglė, 5a kl.)
☞ Kaip aš pasitikiu savimi (Paula, 5a kl.)
☞ Bijau gyvūnų (Deividas, 5a kl.)
☞ Draugystė (Kamilė, 5a kl.)
☞ Mano nesėkmės (Kamilė, 5a kl.)
☞ Aukščio baimė (Brigita J., 5a kl.)
☞ Mane nervina... (Andrius, 5a kl.)
☞ Artimo žmogaus netektis (Deividas, 5a kl.)

Skiriama namų darbų užduotis: parašyti rašinį viena iš pasirinktų temų. Mokytoja dar priminė rašinio struktūrą (įžanga, dėstymas, pabaiga).

2. PAMOKA

Rašinio redagavimas. Mokiniai į pamoką atsinešė savo parašytus rašinius. Šios pamokos užduotis – redaguoti rašinį atsižvelgiant į tokius aspektus: 1) rašybos ir skyrybos klaidos; 2) rašinio struktūrą; 3) pastraipos sandarą. Šią užduotį mokiniai turėjo atlikti poromis. Pirmiausia mokiniai skaitė ir žymėjo klaidas draugo darbe, po to pagal draugo rekomendacijas ir padedami mokytojos taisė savo darbą. Ne visi mokiniai spėjo darbą atlikti namuose, todėl teko jį užbaigti per papildomo ugdymo užsiėmimą. Galutinis darbo variantas – rašinys, perrašytas ant A4 formato lapo.

PAMOKŲ TIKSLAI IR UŽDAVINIAI:

- 🔔 Ugdyti kalbos vartojimo įgūdžius;
- 🔔 Lietuvių kalbos dalykus sieti su visuomeninėmis problemomis;
- 🔔 Skatinti mąstyti ir laisvai reikšti mintis (metodo „minčių lietus“ naudojimas);
  - 🔔 Tobulinti teksto struktūros kūrimo įgūdžius (įvadinė, dėstymo, apibendrinamoji pastraipos);
  - 🔔 Mokyti rašymo eigos: planavimas, juodraščio rašymas, juodraščio svarstymas (su draugu ir mokytoju), redagavimas, pateikimas;
    - 🔔 Mokyti rašyti paisant žanro reikalavimų (rašinys);
  - 🔔 Skatinti mokinių bendradarbiavimą.

METODAI:

- ✂ „Minčių lietaus“ metodas;
- ✂ Euristinis pokalbis;
- ✂ Aiškinimas;
- ✂ Redagavimas, taisymas;
- ✂ Savarankiškas darbas;

NAUDOTA LITERATŪRA:

- 📖 J., V. ir V. Sirtautai *Lietuvių kalba*. Vadovėlis 5 klasei;
- 📖 J., V. ir V. Sirtautai *Teksto paslaptys*. Kalbos ugdymo knyga 5-6 klasei

IŠVADOS:

✎ Penktokai mažo logiškai, nuosekliai, sugeba susikoncentruoti ties pateikta abstrakčia tema ir ją konkretinti;

✎ Mokiniai tinkamai formuluoja temos pavadinimą; pasiūlytos net 43 temų formuluotės;

✎ Mokiniai gerai įvaldę teksto (rašinio) kūrimo gebėjimus: išskiria įžanginę, dėstymo ir pabaigos pastraipas, tinkamai jas kuria;

✎ Penktokai noriai bendradarbiauja su suolo draugu, pataria, mokosi iš savo klaidų ir draugo rekomendacijų.

IŠTRAUKOS IŠ PENKTOKŲ DARBŲ

☺ Prieš kontrolinį darbą reikia gerai nusiteikti, atsipalaiduoti ir susikaupti. Tada gausite gerą pažymį ir nereikės stresuoti. (Gertrūda Gliožaitytė, 5a kl.)

☺ Po sunkios savaitės ir per ją patirto streso tiesiog būtina gerai praleisti savaitgalį. (Radvilė Linkevičiūtė, 5a kl.)

☺ Aš manau, kad stresas tai yra baimė, blogis, pagieža, konfliktai, kuriuos geriausia įveikti meile, laime, draugiškumu ir kitais gerais dalykais. (Lina Majauskaitė, 5c kl.)

☺ Jei tu mėgsti dainuoti ir turi gražų balsą, bet bijai scenos, tu turi įgyvendinti savo svajonę dainuoti. Tiesiog įsivaizduok, kad esi namie ir stovi priešais didelį veidrodį ir pamiršk, kad tave stebi minia. Tu turi nugalėti scenos baimę ir žūtbūt eiti pirmyn. (Kristina Noreikaitė, 5a kl.)

☺ Gyvenimas tik vienas, tad stenkimės patirti kuo daugiau linksmų dalykų. (Joringis Šatas, 5c kl.)

☺ Stresas kankina visus. Bet jį galima įveikti visokiais būdais: maudytis baseine, gulėti, išskylauti ir panašiai. (Arminas Žaliamuskas, 5a kl.)

☺ Jei gerai išsimiegosime, jausimės gerai ir nepatirsime streso. (Gertrūda Gliožaitytė, 5a kl.)

RAŠINIŲ PAVYZDŽIAI

Devidas Kačinauskas, 5c kl.

Mano ir draugo konfliktas

Vieną dieną aš susipykau su draugu. Žinoma, man buvo labai liūdna. Visa tai atsitiko, kai jis man pasakė „Tu kvailys“. Jis taip pasakė tik todėl, kad aš pamaniau, jog eina jo mama, o iš tikrųjų ten buvo nepažįstamas žmogus.

Aš ant jo labai supykau ir visas drebėdamas parbėgau namo. Labai pykau, neradau sau vietos. Kitą dieną jis pats atėjo manęs atsiprašyti, bet aš neatidariau jam durų, nes vis dar tebepykau. Kitą dieną jis vėl atėjo. Tada man buvo geresnė nuotaika, tad atvėriau duris ir su juo pakalbėjau. Draugas manęs atsiprašė ir mes susitaikėme.

Manau, šioje situacijoje kalti mes buvome abu. Jis kaltas todėl, kad pavadino mane kvailiu, aš – kad įsižeidžiau dėl vieno žodžio. Tačiau dabar mes esame geriausi draugai pasaulyje.

Kamilė Bieliauskaitė, 5a kl.

Tamsos baimė

Pasaulyje yra daug vietų, kuriose tamsu. Ir daugelis žmonių bijo tos tamsos. Tikriausiai jos dažniau bijo vaikai nei suaugę žmonės.

Turbūt ne vienam iškyla klausimas „Kodėl vaikai labiau bijo tamsos negu suaugę?“. Ogi todėl, kad vaikai yra jautresni, ne tokie stiprūs ir dar todėl, kad jų vaizduotė lakesnė. Jie tamsoje įsivaizduoja visokius baubus, vaiduoklius. Tačiau paūgėję jie suvokia, kad jokių baubų ir vaiduoklių nėra.

Tuomet, kai išsigąstate tamsos, pagalvokite apie saulę, skleidžiančią šiltus spindulius, šviesą ir prisiminkite, jog baubų ir vaiduoklių nėra!

